

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія фізичного виховання

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ

«04» * 09» _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

для студентів

Спеціальності	Предметної спеціальності
012 Дошкільна освіта	Дошкільна освіта
013 Початкова освіта	Початкова освіта
014 Середня освіта	014.11 Фізична культура
014 Середня освіта	014.13 Музичне мистецтво
014 Середня освіта	014.12 Образотворче мистецтво
022 Дизайн	Дизайн
024 Хореографія	Хореографія
061 Журналістика	Видавнича справа та редагування
072 Фінанси, банківська справа та страхування	Фінанси і кредит
073 Менеджмент	Організація виробництва
081 Право	Право
231 Соціальна робота	Соціальна педагогіка

освітньої-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0428/21
Сест
(підпис) (прізвище, ініціали)
«   »   20 21 р.

Київ – 2021

Розробник:

Горбатюк Тетяна Дем'янівна, викладач циклової комісії фізичного виховання Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

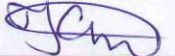
Викладачі:

Горбатюк Тетяна Дем'янівна, викладач циклової комісії фізичного виховання;

Глухенька Людмила Миколаївна, Прудка Тетяна Миколаївна, Варда Наталія Анатоліївна, Орлова Ольга Володимирівна, викладачі циклової комісії природничих дисциплін Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

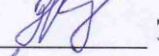
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії фізичного виховання

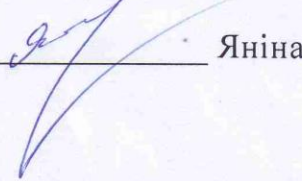
Протокол від 28 серпня 2021 р. № 1

Голова циклової комісії Надія КОЛОСКОВА

Робочу програму перевірено

04 вересня 2020 р.

Заступник директор з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директор з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №
—

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №
—

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	загальноосвітній предмет	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	105 год.	
Курс	1	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	5	
Обсяг кредитів	-	-
Обсяг годин, в тому числі:	34	71
Аудиторні	34	68
Модульний контроль	-	3
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	-
Форма семестрового контролю	Семестрова оцінка	Семестрова оцінка

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування в студентській молоді життєво необхідних знань, умінь і навичок щодо захисту України та дій в умовах надзвичайних ситуацій, а також системного уявлення про військово-патріотичне виховання як складову частину національно-патріотичного виховання. Провідним засобом реалізації вказаної мети є запровадження компетентнісного підходу у навчальний процес загальноосвітньої школи, на основі ключових компетентностей як результату навчання.

Завдання предмета:

- - ознайомлення студентської молоді з основами нормативно-правового забезпечення захисту України, цивільного захисту та охорони життя і здоров'я;
- - усвідомлення студентською молоддю свого обов'язку щодо захисту України у разі виникнення загрози суверенітету та територіальній цілісності держави;
- - набуття знань про функції Збройних Сил України та інших військових формувань, їх характерні особливості;
- - засвоєння основ цивільного захисту, домедичної допомоги, здійснення психологічної підготовки студентської молоді до захисту Вітчизни;
- - підготовка студентів до захисту України, професійної орієнтації молоді до служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, визначених чинним законодавством, до захисту життя і здоров'я, забезпечення власної безпеки і безпеки інших людей у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часу.

Зміст предмета «Захист України» спрямований на формування у студентів таких предметних **компетентностей**:

- усвідомлення значення військової справи для розвитку патріотичної особистості;
- шанування державних символів України, які концентровано виражають провідну роль нації у становленні власної держави;
- знання історії розвитку українського війська та техніки і озброєння військової частини;
- володіння навичками розуміння іноземної мови на слух під час повідомлень та інформації щодо надзвичайних ситуацій у мирний та воєнний час;
- усвідомлення важливості математичних знань та математичного мислення під час постановки чи виконання завдань з розділів програми (вогнева, прикладна-фізична, домедична та тактична підготовки і військова топографія);
- розуміння впливу військових дій на природу;
- розуміння катастрофічного впливу ядерної, хімічної та біологічної зброї як руйнівної сили;
- готовність до вирішення проблем, пов'язаних зі станом довкілля, що є наслідком надзвичайних ситуацій;

- розуміння впливу військових дій та надзвичайних ситуацій різного характеру на природу;
- усвідомлення впливу інформаційних та комунікативних технологій і пристроїв на здоров'я людини, переваг та ризиків їх застосування;
- усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь;
- уміння оцінювати власні можливості в процесі рухової діяльності, виконання стройових прийомів, прийомів з основ самозахисту, виконання нормативів з вогневої, тактичної прикладної фізичної підготовки та основ цивільного захисту.

3. Результати навчання за дисципліною (основи медичних знань)

Основи медичних знань і домедичної допомоги:

- Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Закон України «Про екстрену медичну допомогу»;
- Домедичної допомоги при раптовій зупинці серця;
- Домедична допомоги при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних станах;
- Загальні поняття про травму. Механізм травми;
- Надання домедичної допомоги при кровотечах;
- Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок.
- Домедична допомога при опіках, тепловому та сонячному ударі, обмороженні, електротравмах, утопленні.
- Отруєння. Домедична допомога при отруєннях, укусах комах, змій, та диких тварин.

Основи цивільного захисту:

- Основи рятувальних та інших невідкладних робіт;
- Основні способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях;
- Надзвичайні ситуації природного, техногенного, воєнного, суспільного, соціально-політичного характеру;
- Нормативно-правова база цивільного захисту.

Міжнародне гуманітарне право:

- Основні положення МГП;
- Засоби і методи ведення воєнних дій;

Домедична допомога в умовах бойових дій:

- Домедична допомога в секторі обстрілу ;
- Транспортування пораненого;
- Домедична допомога в секторі укриття.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовний модуль 1. Основи медичних знань і домедичної допомоги.							
Тема 1. Основи законодавства України щодо охорони здоров'я людини.	2	2					1
Тема 2. Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця.	12	6		6			2-7
Тема 3. Домедична допомоги при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних станах.	6	4		2			
Тема 4. Загальні поняття про травму. Механізм травми.	8	6		2			
Тема 5. Надання домедичної допомоги при кровотечах.	6	6					
Разом I семестр	34	24		10			
Тема 5. Надання домедичної допомоги при кровотечах.	6			6			
Тема 6. Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок.	10	6		4			
Тема 7. Домедична допомога при опіках, тепловому та сонячному ударі, обмороженні, електротравмах, утопленні.	12	6		6			
Тема 8. Отруєння. Домедична допомога при отруєннях, укусах комах, змій та диких тварин.	8	4		4			
Змістовний модуль 2. Основи цивільного захисту.							
Тема 1. Нормативно-правова база цивільного захисту. Надзвичайні ситуації природного характеру.	2	2					
Тема 2. Надзвичайні ситуації техногенного і воєнного характеру.	4	2		2			
Тема 3. Надзвичайні ситуації суспільного і соціально-політичного характеру.	4	2		2			
Тема 4. Основи рятувальних та інших невідкладних робіт .	4	2		2			
Змістовний модуль 3. Міжнародне гуманітарне право.							
Тема 1. Основні положення і застосування міжнародного гуманітарного права.	2	2					
Тема 2. Засоби і методи ведення воєнних дій.	4	2		2			
Змістовний модуль 4. Домедична допомога в бойових умовах							
Тема 1. Домедична допомога в секторі обстрілу	2	2					
Тема 2. Транспортування пораненого	4	2		2			
Тема 3. Допомога в секторі укриття	6	4		2			
Модульний контроль	3						
Разом II семестр	71	36		32			
Усього	105						

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Основи медичних знань і домедичної допомоги.

Лекція 1. Основи законодавства України щодо охорони здоров'я людини.

Ключові слова: Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Закон України «Про екстрену медичну допомогу». Аналіз стану здоров'я людей в Україні.

Лекція 2. Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця.

Ключові слова: Рятувальний ланцюжок при раптовій зупинці серця. Алгоритм дій проведення серцево-легеневої реанімації. Основні правила та порядок проведення реанімації.

Лекція 3. Домедична допомоги при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних станах.

Ключові слова: Причини порушення прохідності дихальних шляхів. Основні прояви повної та неповної непрохідності верхніх дихальних шляхів. Алгоритм відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів. Прийом Хеймліка. Алгоритм надання допомоги при втраті свідомості.

Лекція 4. Загальні поняття про травму. Механізм травми.

Ключові слова: Поняття про травму. Види та класифікація травм. Типи травм при дорожньо-транспортних пригодах та падінні з висоти. Основні ознаки травм голови. Основні ознаки травм грудної клітки. Основні ознаки травм живота. Основні ознаки травм скелетно-м'язевої системи.

Лекція 5. Надання домедичної допомоги при кровотечах.

Ключові слова: Види кровотеч. Ознаки та швидке розпізнавання загрозової для життя кровотечі. Алгоритм дій при кровотечі. Техніка застосування прямого тиску на рану. Техніка накладання турнікета на верхні та нижні кінцівки. Техніка тампонування рани. Техніка накладання компресійної пов'язки.

Лекція 6. Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок.

Ключові слова: Поняття про переломи кісток, їх класифікація. Ознаки переломів. Вивихи суглобів, їх класифікація. Ознаки вивихів. Порядок надання домедичної допомоги при переломах і вивихах. Особливості накладання шин на верхню та нижню кінцівки. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі голови. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі хребта. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі грудної клітки. Алгоритм надання домедичної допомоги при травмі живота. Порядок надання допомоги при травмі очей. Тренування у наданні допомоги при переломах.

Лекція 7. Домедична допомога при опіках, тепловому та сонячному ударі, обмороженні, електротравмах, утопленні.

Ключові слова: Поняття про опіки. Характеристика термічних та хімічних опіків. Домедична допомога при термічних та хімічних опіках. Тепловий та сонячний удар,

причини їх виникнення та симптоми розвитку. Домедична допомога при тепловому та сонячному ударах. Обмороження та його періоди. Класифікація обмороження. Домедична допомога при обмороженнях. Дія електричного струму на організм людини. Електротравма. Надання домедичної допомоги при ураженні електричним струмом. Ураження блискавкою. Домедична допомога при ураженні блискавкою, Правила безпеки під час допомоги при ураженні електричним струмом і блискавкою. Домедична допомога постраждалому при утопленні.

Лекція 8. Отруєння. Домедична допомога при отруєннях, укусах комах, змій та диких тварин.

Ключові слова: Поняття про отруту і отруєння. Причини та способи потрапляння отрути до організму, шляхи її виведення. Основні ознаки та класифікація отруєнь. Характеристика побутових і виробничих отруєнь. Загальні принципи надання домедичної допомоги при отруєнні. Особливості функціонального отруєння нейротропними препаратами, алкоголем та нікотином. Отруєння речовинами, що є хімічною зброєю. Заходи безпеки під час надання домедичної допомоги. Отруйні комахи та наслідки їх укусів. Клінічна картина дії отрути комах. Укуси отруйних змій. Симптоми загального отруєння від укусу змій. Домедична допомога. Укуси диких тварин, особливості надання домедичної допомоги.

Література:

1. Програма «Захист Вітчизни» / В.М. Лелека. Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407 – Київ. 2017.
2. Захист Вітчизни. Курс навчання, 10 клас: Розробки уроків/ В.М. Лелека, Е.В. Винограденко.- Харків.: Вид-во «Ранок», 2011.-240с.
- 3.Гудима А.А., Герасимів І.М. Перша медична допомога: Посібник для вчителя. _ Тернопіль: Цент оперативної поліграфії, 2006. -74с.
4. Захист Вітчизни. Курс навчання дівчат. 11 клас: Розробки уроків Є.О. Цуканова.-Х.: Вид-во «Ранок», 2015-208с.
5. Яценко М.Д., Жуковський С.Є., Чолпан О.Б. Порадник: Дії населення на випадок виникнення небезпечних побутових подій та нестандартних ситуацій. – Миколаїв, 2017.- 51с.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця.	6
2	Домедична допомоги при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних станах.	2
3	Загальні поняття про травму. Механізм травми.	2
4	Надання домедичної допомоги при кровотечах.	6
5	Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок.	4
6	Домедична допомога при опіках, тепловому та сонячному ударі, обмороженні, електротравмах, утопленні.	6
7	Отруєння. Домедична допомога при отруєннях, укусах комах, змій та диких тварин.	4
	Разом	30

Змістовний модуль 3. Основи цивільного захисту.

Лекція 1. Нормативно-правова база цивільного захисту. Надзвичайні ситуації природного характеру.

Ключові слова: Єдина державна система цивільного захисту та її складові. Законодавче та нормативно-правове забезпечення її функціонування

Лекція 2. Надзвичайні ситуації техногенного і воєнного характеру.

Ключові слова: Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій.

Загальні ознаки надзвичайних ситуацій. Рівні надзвичайних ситуацій.

Джерела небезпечних ситуацій у військовий час.

Лекція 3. Надзвичайні ситуації суспільного і соціально-політичного характеру..

Ключові слова: Надзвичайні ситуації, які характерні для регіону, їх наслідки для життєдіяльності населення та суб'єктів господарювання. Потенційно небезпечні об'єкти міста (району) та їх коротка характеристика. Попередження виникнення можливих надзвичайних ситуацій.

Лекція 4. Основи рятувальних та інших невідкладних робіт .

Ключові слова: Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Загальні ознаки надзвичайних ситуацій. Рівні надзвичайних ситуацій.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Надзвичайні ситуації техногенного і воєнного характеру.	2
2	Надзвичайні ситуації суспільного і соціально-політичного характеру.	2
3	Основи рятувальних та інших невідкладних робіт .	2
	Разом	6

Література

1. Основи цивільного захисту / за ред.. Бикова О.В., Осипенко С.І. та ін. – Київ.: ПП ФОРЕСТА –А , 2008. -360с.

2. Яценко М.Д., Жуковський С.Є., Чолпан О.Б. Порадник: Дії населення на випадок виникнення небезпечних побутових подій та нестандартних ситуацій. – Миколаїв, 2017.- 51с.

Змістовний модуль 3. Міжнародне гуманітарне право.

Лекція 1. Основні положення і застосування міжнародного гуманітарного права.

Ключові слова: Особливості ведення воєнних дій з врахуванням норм МГП. Заборонені засоби та методи ведення воєнних дій.

Правила застосування норм МГП щодо розпізнавання осіб та об'єктів.

Лекція 2. Засоби і методи ведення воєнних дій.

Ключові слова: Об'єктивна необхідність урегулювання ведення бойових дій за допомогою міжнародного гуманітарного права. Міжнародний правовий захист жертв війни та цивільних об'єктів. Захист дітей та жінок в МГП

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Засоби і методи ведення воєнних дій.	1
2.	Основні положення і застосування МГП	1

Література

- 1.Гудима А.А., Пашко К.О. Захист Вітчизни 11кл.загальноосвіт.навч.закл. «Основи медичних знань» - Тернопіль: Астон, 2011.-280 с.
- 2.Цуканова Є.О. Захист Вітчизни. Курс навчання дівчат. 11кл.: розробки уроків – Харків: Вид-во «Ранок», 2015- 208с.

Змістовний модуль 4. Домедична допомога в бойових умовах.

Лекція1. Надання домедичної допомоги в секторі обстрілу. Огляд пораненого. Зупинка кровотечі з ран шиї, тулуба, з ран кінцівок за допомогою спеціальних джгутів (самодопомого).

Лекція 2. Транспортування пораненого в сектор укриття. Транспортування пораненого однією особою в положенні лежачи, в положенні стоячи. Транспортування пораненого двома особами.

Лекція 3. Надання допомоги в секторі укриття .Первинний огляд пораненого. Проведення серцево-легеневої реанімації. Накладання пов'язок на грудну клітину, на голову, на шию, на живіт. Накладання джгута на кінцівки. Зупинка кровотечі з рани тулуба за допомогою гемостатичних засобів, спеціальних перев'язувальних пакетів. Введення знеболювальних за допомогою шприц-тюбика.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Домедична допомога в секторі обстрілу.	2
2.	Транспортування пораненого в сектор укриття.	2
3.	Надання допомоги в секторі укриття.	2

ЛІТЕРАТУРА.

1. Гудима А.А., Пашко К.О.: Захист Вітчизни 11кл.загальноосвіт. навч .закл. (рівень стандарту, профільний рівень, для дівчат «Основи медичних знань»).- Тернопіль: Астон, 2011.

2. Герасимів І.М. Гудима А.А. Захист Вітчизни: Основи медичних знань. Підручник 10кл.-Тернопіль: «Астон» 2010

3.Цуканова Є.О. Курс навчання дівчат. 11кл.:розробки уроків – Вид-во «Ранок»,2015р.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів ОРІЄНТОВНІ НОРМАТИВИ

№	Норматив, умови (порядок) його виконання	КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ														
		ВИСОКИЙ			СЕРЕДНІЙ			ДОСТАТНІЙ			НИЗЬКИЙ					
		12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1			
13.	Одягання протигазу. Учні знаходяться в строю. Протигазу у похідному положенні. За раптовою командою «Гази!» учні одягають протигазу. Час відрховується з моменту подання команди до відновлення дихання після одягнення протигазу.	6,5с	7с	7,4с	7,7с	8с	8,4с	8,7с	9с	9,4с	9,7с	10с	10,4с			
14.	Одягання респіратора Р-2. За раптовою командою «Респіратор одягнути!», учні одягають респіратори. Час відрховується з моменту подачі команди до відновлення дихання	10,5с	11с	11,4с	11,7с	12с	12,4с	12,7с	13с	13,4с	13,7с	14с	14,4с			
15.	Одягання загальноїськорового захисного комплексу (плащ у рукава). Засоби захисту учнів у похідному положенні. а) За командою «Плащ в рукава - Гази» або сигналом «Радіаційна небезпека» учні одягають протигазу, захисні плащі в рукава, захисні панчохи та рукавиці. Час відрховується від подачі команди керівника до одягання засобів захисту та доповіді «Готово!».	2 хв 50 с.	3 хв	3 хв 07 с.	3 хв 14 с.	3 хв 20 с.	3 хв 26 с.	3 хв 33 с.	3 хв 40 с.	4хв	4 хв 07 с.	4 хв 14 с.	4 хв 20 с.	4 хв 27 с.	4 хв 34 с.	4 хв 40 с.
	б) За командою «Захисний комплект одягнути - Гази» учні одягають панчохи, плащі у вигляді комбінезону, протигазу, рукавиці. Час відрховується від подачі команди керівника до повного одягання засобів захисту та доповіді «Готово!».	4 хв 25 с.	4 хв 35 с.	4 хв 45 с.	4 хв 50 с.	5 хв	5 хв 20 с.	5 хв 40 с.	6 хв	6 хв 20 с.	6 хв 40 с.	7 хв	7 хв 20 с.			
16.	Дії за сигналом «Хімічна тривога». Засоби захисту учнів у похідному положенні. Подається сигнал «Хімічна тривога». Ті хто навчаються одягають протигазу, плащі у вигляді накидки і ведуть спостереження за місцевістю. Час відрховується від моменту подачі сигналу до повного одягання засобів захисту	33с	35с	37с	38с	40с	43с	46с	50с	57с	1хв. 04с	1хв. 10с	1хв. 20с			
17.	Тимчасова зупинка кровотечі. Студент знаходиться біля «пораненого», тримаючи в руках джгут. Час відрховується від команди: «До виконання нормативу приступити!» і до закріплення джгута. Після чого позначається час його накладання. Накладання джгута на стегно або плече Накладання закрутки на стегно або плече	Виконано без помилок			Допущено не більше однієї помилки			Допущено не більше двох помилок			Допущено більше двох помилок					
		20с	25с	30с	35с	40с	45с	50с	55с	1хв.	1хв. 05с	1хв. 10с	1хв. 15с			
		50с	55с	1хв	1хв. 05с	1хв. 10с	1хв. 15с	1хв. 20с	1хв. 25с	1хв. 30с	1хв. 35с	1хв. 40с	1хв. 45с			
18.	Накладання пов'язки. Учень з перев'язочним матеріалом у руках знаходиться біля «пораненого». За командою «Пов'язку накласти!» починає накладання. Накладання пов'язки на голову (око, вухо). Накладання пов'язки на кість у вигляді вісімки, на передпліччя, ліктьовий суглоб. Накладання пов'язки на плечовий суглоб, груди. Накладання пов'язки на нижні кінцівки.	Виконано без помилок			Допущено не більше однієї помилки			Допущено не більше двох помилок			Допущено більше двох помилок					
		1хв. 50с	2хв	2хв 05с	2хв 10с	2хв 15с	2хв 20с	2хв 25с	2хв 30с	2хв 35с	2хв 40с	2хв 45с	2хв 50с			
		1хв. 50с	2хв	2хв 05с	2хв 10с	2хв 15с	2хв 20с	2хв 25с	2хв 30с	2хв 35с	2хв 40с	2хв 45с	2хв 50с			
		2хв 20с	2хв 30с	2хв 35с	2хв 40с	2хв 45с	2хв 50с	2хв 55с	3хв	3хв 05с	3хв 10с	3хв 15с	3хв 20с			
		1хв. 50с	2хв	2хв 05с	2хв 10с	2хв 15с	2хв 20с	2хв 25с	2хв 30с	2хв 35с	2хв 40с	2хв 45с	2хв 50с			
19.	Надання першої допомоги при переломах. Учень знаходиться біля пораненого. Перев'язочний матеріал і шина в руках або поряд з учнем. За командою «Шину накласти!» учень накладає шину. Виконання нормативу закінчується підвішуванням руки на хустку (бинт, ремінь). Накладання шини з підручного матеріалу на плече. Накладання шини з підручного матеріалу на передпліччя. Накладання шини Крамера на нижню кінцівку.	Виконано без помилок			Допущено не більше однієї помилки			Допущено не більше двох помилок			Допущено більше двох помилок					
		3хв	3хв 30с	4хв	4хв 30с	5 хв	5хв 30с	6 хв	6хв 30с	7 хв	7хв 30с	8хв	8хв 30с			
		2хв 40с	2хв 50с	3хв	3хв 10с	3хв 20с	3хв 30с	3хв 40с	3хв 50с	4хв	4хв 10с	4хв 20с	4хв 30с			
		3хв	3хв 30с	4хв	4хв 30с	5 хв	5хв 30с	6 хв	6хв 30с	7 хв	7хв 30с	8хв	8хв 30с			
		19с	21с	23с	25с	27с	29с	31с	33с	35с	37с	39с	41с			

6.2. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Виконання контрольних нормативів (техніка виконання фізичних вправ),
письмові відповіді на теоретичні питання

6.3. Шкала відповідності оцінок.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.

1. Види оцінювання.

Основними видами оцінювання є: поточне; тематичне; підсумкове за семестр та рік.

Поточне оцінювання здійснюється на всіх етапах навчальної діяльності у формах: опитування учнів на предмет засвоєння навчального матеріалу; тестового контролю; виконання учнями нормативних прийомів і вправ, письмових робіт; створення навчальних комп'ютерних (та іншого виду) моделей бойових дій і надзвичайних ситуацій, навчальних макетів (мішеней). Необхідність поточного оцінювання визначає викладач.

Тематичне оцінювання є обов'язковим для кожного розділу, оскільки основною структурною одиницею предмета є тема. Оцінка за тему виставляється шляхом узагальнення поточних оцінок за тему з урахуванням оцінок за виконання нормативних прийомів і вправ, письмових робіт, за створені навчальні моделі (макети).

2. Індивідуальна оцінка.

Рівень компетентності	Бали	Критерії оцінювання якості знань, умінь і навичок студентів
1	2	3
I. Початковий рівень	1	Студент може розрізнити об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи. Володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що відтворюються учнем окремими словами чи реченнями з постійною допомогою викладача, виконує лише фрагменти практичних завдань
	2	Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має поверхові уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні, має елементарні навички, практичні завдання виконує лише з допомогою викладача
	3	Студент відтворює менше половини навчального матеріалу, за допомогою викладача виконує елементарні завдання, розрізняє елементи техніки виконання нормативних вимог і здатний виконати незначну їх частину
II. Середній рівень	4	Студент знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворювати його не в повному обсязі відповідно до тексту підручника або пояснення викладача
	5	Студент розуміє основний навчальний матеріал, здатний дати визначення понять, але допускає помилки. За допомогою викладача може логічно відтворювати значну його частину
	6	Студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, відповіді його правильні, він може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, за допомогою викладача може його аналізувати, порівнювати та робити висновки
III. Достатній рівень	7	Студент виявляє знання і розуміння переважної більшості навчального матеріалу, здатний застосовувати його на рівні стандартних вимог, частково контролювати власні навчальні дії

	8	Знання студенту достатньо повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, вміє аналізувати, робити висновки. Самостійно застосовує теоретичні знання для виконання практичних завдань.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, вміє узагальнювати інформацію, застосовує її на практиці
IV. Високий рівень	10	Студент володіє глибокими, міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Виявляє творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної пізнавальної діяльності, знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх при вирішенні поставлених завдань.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, вільно висловлює власні думки, визначає програму особистої пізнавальної діяльності без допомоги вчителя знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності.
	12	Студент має системні знання, виявляє здатність приймати творчі рішення, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання, рівень умінь і навичок дає змогу виконувати нормативи на бездоганному рівні

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	12-10
Дуже добре	9-8
Добре	7
Задовільно	6-4
Початковий рівень	3-1

7. Навчально-методична карта дисципліни «Захист України», І курс, 1 семестр (лекції – 24 год., практичні заняття – 10 год.)

Модуль	Основи медичних знань і домедичної підготовки				
ТЕМИ ЛЕКЦІЙ	Основи законодавства України щодо охорони здоров'я людини.	Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця.	Домедична допомога при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних ст	Загальні поняття про травму. Механізм тра	Надання домедичної допомоги при кровотечах.
ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ		Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця.	Домедична допомога при порушенні прохідності дихальних шляхів та інших невідкладних ст	Загальні поняття про травму. Механізм тра	Надання домедичної допомоги при кровотечах.
ПМК					
	Семестрова оцінка				

7. Навчально-методична карта дисципліни «Захист України», І курс , 2 семестр (лекції – 36 год., практичні заняття – 32 год.,)

Модуль	1. Основи медичних знань і домедичної підготовки		2. Основи цивільного захисту			3. Міжнародне гуманітарне право		
ТЕМИ ЛЕКЦІЙ	Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок.		Домедична допомога при опіках, тепловому та сонячному ударі, обмороженні, електротравмах, утопленні.			Основи рятувальних та інших невідкладних робіт		
ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ	Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок.		Домедична допомога при опіках, тепловому та сонячному ударі, обмороженні, електротравмах, утопленні.			Основи рятувальних та інших невідкладних робіт		
	Домедична допомога при отруєннях, укусах комах, змій та диких тварин.		Отруєння. Домедична допомога при отруєннях, укусах комах, змій та диких тварин.			Основи рятувальних та інших невідкладних робіт		
			. Нормативно-правова база цивільного захисту. Надзвичайні ситуації природного характеру.			Основи рятувальних та інших невідкладних робіт		
			Надзвичайні ситуації техногенного і воєнного характеру.			Основи рятувальних та інших невідкладних робіт		
			Надзвичайні ситуації суспільного і соціально-політичного характеру			Основи рятувальних та інших невідкладних робіт		
			Основи рятувальних та інших невідкладних робіт			Основи рятувальних та інших невідкладних робіт		
			Засоби і методи ведення воєнних дій.			Основи положення і застосування міжнародного гуманітарного права.		
						Засоби і методи ведення воєнних дій.		

Модуль	Домедична допомога в бойових умовах		
ТЕМИ ЛЕКЦІЙ	Домедична допомога в секторі обстрілу	Транспортування пораненого	Допомога в секторі укриття
ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ	Домедична допомога в секторі обстрілу	Транспортування пораненого	Допомога в секторі укриття
ПКМ			
	Річна оцінка		

8. Рекомендовані джерела

Базова

1. Програма «Захист Вітчизни» / В.М. Лелека. Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407 – Київ. 2017.
2. Захист Вітчизни. Курс навчання, 10 клас: Розробки уроків/ В.М. Лелека, Е.В. Винограденко.- Харків.: Вид-во «Ранок», 2011.-240с.
- 3.Гудима А.А., Герасимів І.М. Перша медична допомога: Посібник для вчителя._ Тернопіль: Цент оперативної поліграфії, 2006. -74с.
- 4.Касьянов М.А., Гуляев В.П., Друзі О.М., Коструб В.О. Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю: Навчальний посібник. – Луганськ : Вид-во СхідноУкр.нац. ун-ту ім. В. Даля, 2006. – 186с.
5. Основи цивільного захисту / за ред.. Бикова О.В., Осипенко С.І. та ін. – Київ.: ПП ФОРЕСТА –А , 2008. -360с.

Інформаційні ресурси

1. mon.gov.ua

. Результати навчання за дисципліною (юнаки)

Основи національної безпеки України :

- Система світової колективної безпеки. Система національної безпеки України;
- Національні інтереси України та загрози національній безпеці Воєнна доктрина України.

Збройні Сили України на захисті Вітчизни :

- Нормативно-правова база з військових питань. Військова присяга та військова символіка України;
- Історія розвитку українського війська ;
- Основи міжнародного гуманітарного права.

Статуту Збройних сил України:

- Організація внутрішньої служби;
- Військовослужбовці та відносини між ними. Військова дисципліна.

Стройова підготовка:

- Строї відділення;
- Стройові прийоми і рух без зброї.

Вогнева підготовка:

- Стрілецька зброя та поводження з нею;
- Ручні гранати та поводження з ними;
- Правила стрільби по нерухомих цілям та цілям, що з'являються. Загальні поняття балістики.

Тактична підготовка:

- Основні риси загальновійськового бою;
- Індивідуальні дії солдата та взаємодії у складі двійок, груп;
- Дії солдата у складі бойових груп, відділення;
- Основи військової топографії;
- Озброєння та бойова техніка військової частини (підрозділу).

Прикладна фізична підготовка:

- Основи самозахисту;
- Силова підготовка та подолання перешкод.

Основи цивільного захисту:

- Основи рятувальних та інших невідкладних робіт;
- Основні способи захисту населення в надзвичайних ситуаціях;
- Надзвичайні ситуації природного, техногенного, воєнного, суспільного, соціально-політичного характеру;
- Нормативно-правова база цивільного захисту.

Домедична допомога:

- Домедична допомога в умовах бойових дій (тактична медицина) ;
- Надання домедичної допомоги при кровотечах ;
- Базова підтримка життя.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовний модуль 1.							
I. Національна безпека України.							
Тема 1. Основа національної безпеки України.	2	2					
Тема 2. Нормативно-правова база з військових питань . Історія розвитку українського війська.	2	2					
2. Збройні Сили України на Захисті Вітчизни.							
Тема 1. Збройні Сили України - військове формування держави.	5	4		1			
Тема 2.Розбудова національних Збройних Сил України.	5	4		1			
3. Основи цивільного захисту.							
Тема 1. Нормативно-правова база цивільного захисту. Надзвичайні ситуації природного характеру.	2	2					
Тема 2.Надзвичайні ситуації техногенного і воєнного характеру.	4	2		2			
Тема 3. Надзвичайні ситуації суспільного і соціально-політичного характеру.	4	2		2			
Тема 4. Основи рятувальних та інших невідкладних робіт .	4	2		2			
4. Міжнародне гуманітарне право.							
Тема 1. Основні положення і застосування міжнародного гуманітарного права.	4	2					
Тема 2. Засоби і методи ведення воєнних дій.	4	2		2			
Разом I семестр	34	24		10			
Змістовний модуль 2							
1. Стройова підготовка							
Тема 1. Стройові прийоми і рух без зброї		2		4			
Тема 2.Строїові відділення		2					
2. Вогнева підготовка							
Тема 1. Стрілецька зброя та поведження з нею		4		6			
Тема 2. Загальні поняття балістики		4					
3. Тактична підготовка							
Тема 1. Індивідуальні дії солдата та взаємодії у складі двійок, груп.		2		4			
Тема 2. Дії солдата у складі бойових груп, відділення.		2		4			
Тема 3. Основи військової топографії		4		2			
4. Прикладна фізична підготовка							
Тема 1. Силова підготовка та подолання перешкод				2			

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Тема 2. Основи самозахисту		4		2			
5. Домедична допомога							
Тема 1. Базова підтримка життя.		4		2			
Тема 2. Надання домедичної допомоги при кровотечах.		4		4			
Тема 3. Домедична допомога в умовах бойових дій (тактична медицина)		4		2			
Модульний контроль	3						
Разом II семестр	71	36		32			
Усього	105	60		42			

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

1. Національна безпека України.

Лекція 1. Основа національної безпеки України.

Ключові слова: поняття національної безпеки держави. система національної безпеки України. поняття «гібридна війна». структура воєнної організації держави та її керівництво.

Лекція 2 Нормативно-правова база з військових питань . Історія розвитку українського війська

Ключові слова: законодавство України про військову службу, структура та завдання Збройних сил України, основні напрямки військово-професійної

2. Збройні Сили України на Захисті Вітчизни.

Ключові слова: основні історичні етапи розвитку українського війська. Історично-політичні умови формування Збройних Сил України.

Лекція 1. Збройні Сили України - військове формування держави.

Ключові слова: основні історичні етапи розвитку українського війська, історично-політичні умови формування Збройних Сил України.

Лекція 2. Розбудова національних Збройних Сил України.

Ключові слова: основні закони України, що забезпечують обороноздатність держави; види військової служби, історію походження військової присяги, бойового прапора, військової символіки збройних формувань України.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Збройні Сили України- військове формування держави.	1
2	Розбудова національних Збройних Сил України.	1
	Разом	2

3. Основи цивільного захисту.

Лекція 1. Нормативно-правова база цивільного захисту. Надзвичайні ситуації природного характеру.

Ключові слова: Єдина державна система цивільного захисту та її складові. Законодавче та нормативно-правове забезпечення її функціонування

Лекція 2. Надзвичайні ситуації техногенного і воєнного характеру.

Ключові слова: Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Загальні ознаки надзвичайних ситуацій. Рівні надзвичайних ситуацій. Джерела небезпечних ситуацій у військовий час.

Лекція 3. Надзвичайні ситуації суспільного і соціально-політичного характеру..
Ключові слова: Надзвичайні ситуації, які характерні для регіону, їх наслідки для життєдіяльності населення та суб'єктів господарювання. Потенційно небезпечні об'єкти міста (району) та їх коротка характеристика. Попередження виникнення можливих надзвичайних ситуацій.

Лекція 4. Основи рятувальних та інших невідкладних робіт .

Ключові слова: Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Загальні ознаки надзвичайних ситуацій. Рівні надзвичайних ситуацій.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Надзвичайні ситуації техногенного і воєнного характеру.	2
2	Надзвичайні ситуації суспільного і соціально-політичного характеру.	2
3	Основи рятувальних та інших невідкладних робіт .	2
	Разом	6

4. Міжнародне гуманітарне право.

Лекція 1. Основні положення і застосування міжнародного гуманітарного права.

Ключові слова: Особливості ведення воєнних дій з врахуванням норм МГП. Заборонені засоби та методи ведення воєнних дій.

Правила застосування норм МГП щодо розпізнавання осіб та об'єктів.

Лекція 2. Засоби і методи ведення воєнних дій.

Ключові слова: Об'єктивна необхідність урегулювання ведення бойових дій за допомогою міжнародного гуманітарного права. Міжнародний правовий захист жертв війни та цивільних об'єктів. Захист дітей та жінок в МГП.

Література

1. Євтушенко О.С., Зінчик А.Г., Хаброван В.Т. Стройова підготовка: Навчально-методичний посібник. _ Київ:ВІКНУ, 2006.-46с.
2. Вогнева підготовка: Навч.посіб.(з метод.рек.)/ Василенко В.В., Дзюба В.М., Окунський О.Ю., Пилипів Б.І.; за ред. Б.І. Пилипова. – Київ.:ПОЛИВОДА, 2003.-272с.
3. Касьянов М.А., Гуляєв В.П., Друзі О.М., Коструб В.О. Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю: Навчальний посібник. – Луганськ : Вид-во СхідноУкр.нац. ун-ту ім. В. Даля, 2006. – 186с.
4. Основи цивільного захисту / за ред.. Бикова О.В., Осипенко С.І. та ін. – Київ.: ПП ФОРЕСТА –А , 2008. -360с.
5. Яворницький Д. Історія хорозьких козаків: У 3т. – Львів, 1990. – Т 1 – с.177.
6. Яценко М.Д., Жуковський С.Є., Чолпан О.Б. Порадник: Дії населення на випадок виникнення небезпечних побутових подій та нестандартних ситуацій. – Миколаїв, 2017.- 51с.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Засоби і методи ведення воєнних дій.	2
	Разом	2

Змістовний модуль 2

1. Стройова підготовка

Лекція 1 Стройові прийоми і рух без зброї

Ключові слова: Виконання команд «Ставай», «Рівняйся», «Струнко», «Вільно». Стройове положення. Повороти на місці. Рух стройовим і похідним кроком. Виконання стройових прийомів і руху без зброї.

Лекція 2 Стройові відділення

Ключові слова: Шиккування відділення в розгорнутий і похідний строї. Розмикання і змикання відділення. Перешикування відділення з однієї шеренги у дві і навпаки.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Стройові прийоми і рух без зброї	2
	Разом	2

2. Вогнева підготовка

Лекція 1. Стрілецька зброя та поводження з нею.

Ключові слова: Історія українського зброярства. Озброєння іноземних армій. Сучасна стрілецька зброя. Її класифікація, бойові властивості, принцип дії. Основи стрільби зі стрілецької зброї. Прийоми та правила стрільби зі стрілецької зброї.

Лекція 2. Загальні поняття балістики

Ключові слова: Спостереження за полем бою, вибір цілі для обстрілу. Призначення вихідних установок (вибір прицілу і точки прицілювання). Вибір моменту для відкриття вогню. Ведення вогню, спостереження за його результатами. Корегування стрільби.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Стрілецька зброя та поводження з нею.	6
	Разом	6

3. Тактична підготовка

Лекція 1. Індивідуальні дії солдата та взаємодії у складі двійок, груп.

Ключові слова: Пересування одиночно бійця на полі бою: переповзання (напівкарачки, по-пластунськи, щільне переповзання); перехід; перебігання. Використання укриття на полі бою та рельєфності поверхні землі. Маскування зброї. Поняття про вогневу позицію в обороні. Вимоги до вибору місця для ведення вогню і спостереження. Послідовність обладнання і маскування окопу для стрільби лежачи. Вибір місця для ведення спостереження. Способи вивчення місцевості, виявлення цілей та доповідь про їх знаходження.

Лекція 2. Дії солдата у складі бойових груп, відділення.

Ключові слова: Склад бойової групи. Розподіл обов'язків між військовослужбовцями та їх взаємодія у бойовій групі. Порядок дій у складі бойових груп.

Лекція 3. Основи військової топографії

Ключові слова: Суть орієнтування на місцевості. Визначення сторін горизонту за компасом, годинником та сонцем, зірками, місцевими предметами. Азимут магнітний і його визначення. Визначення азимута на місцевий предмет і напрямку руху за азимутом.

Складання опису місцевості.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Індивідуальні дії солдата та взаємодії у складі двійок, груп.	4
2	Дії солдата у складі бойових груп, відділення.	4
3	Основи військової топографії.	2
	Разом	10

4. Прикладна фізична підготовка

Лекція 1. Силова підготовка та подолання перешкод

Ключові слова: Силові вправи з вагою власного тіла та з обтяженнями. Біг по пересіченій місцевості Подолання перешкод. Ознайомлення з елементами смуги перешкод.

Лекція 2. Основи самозахисту.

Ключові слова: Ознайомлення з національними бойовими мистецтвами (хортинг, бойовий гопак, спас)

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Силова підготовка та подолання перешкод.	2
2	Основи самозахисту.	2
	Разом	4

5. Домедична допомога

Лекція 1. Базова підтримка життя

Ключові слова: Рятувальний ланцюжок при раптовій зупинці серця. Алгоритм дій.

Основні правила та порядок проведення реанімації. Звільнення дихальних шляхів від сторонніх предметів. Штучне дихання – його різновиди, методика та техніка проведення штучної вентиляції легенів. Непрямий масаж серця, як спосіб відновлення діяльності серцево-судинної системи, методика його виконання. Застосування автоматичного зовнішнього дефібрилятора. Техніка проведення реанімаційних заходів одним та двома рятівниками.

Лекція 2. Надання домедичної допомоги при кровотечах.

Ключові слова: Види кровотеч. Неконтрольована кровотеча найбільш поширена причина серед попереджуваних смертей після травматичного ушкодження. Алгоритм дій при кровотечі.

Лекція 3. Домедична допомога в умовах бойових дій (тактична медицина)

Ключові слова: Техніка застосування прямого тиску на рану. Техніка накладання турнікета на верхні та нижні кінцівки. Техніка тампонування рани. Техніка накладання давлячої пов'язки. Техніка виносу поранених.

Література:

1. Програма «Захист Вітчизни» / В.М. Лелека. Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407 – Київ. 2017.
2. Захист Вітчизни. Курс навчання, 10 клас: Розробки уроків/ В.М. Лелека, Е.В. Винограденко.- Харків.: Вид-во «Ранок», 2011.-240с.
- 3.Гудима А.А., Герасимів І.М. Перша медична допомога: Посібник для вчителя. – Тернопіль: Цент оперативної поліграфії, 2006. -74с.
4. Фука М.М. Основи медико-санітарної підготовки.- Тернопіль:Астон, 2006. - 354с.
5. Ященко М.Д., Жуковський С.Є., Чолпан О.Б. Порадник: Дії населення на випадок виникнення небезпечних побутових подій та нестандартних ситуацій. – Миколаїв, 2017.- 51с.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Базова підтримка життя.	2
2	Надання домедичної допомоги при кровотечах..	4
3	Домедична допомога в умовах бойових дій (тактична медицина)	2
	Разом	8

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів ОРІЄНТОВНІ НОРМАТИВИ

№	Норматив, умови (порядок) його виконання	КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ											
		ВИСОКИЙ			СЕРЕДНЬЙ			ДОСТАТНЬЙ			НИЗЬКИЙ		
		12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
1.	<p>Приготування до стрільби і ведення вогню з автомата. Учень знаходиться у вихідному положенні, автомат тримає «на ремінь», магазин у сумці для магазинів. За командою керівника роздавач видає 5 навчальних патронів. Стрільба виконується по мішенях з відстані 25м., 50 м., 100 м. Учень споряджає магазин і укладає його у сумку. За командою «До бою!» виконує норматив: займає місце для стрільби, заряджає зброю, готується до ведення вогню і доповідає: «Такий-то до бою готовий!». За командою «Вогонь!» послідовно встановлює приціл, знімає із запобіжника і встановлює вид вогню та імітує два-три постріли. Доповідає про закінчення стрільби та за командою керівника розряджає зброю, надає для огляду, повертається у вихідне положення.</p> <p>Дії після команди «Вогонь» виконуються без урахування часу. Стрільба по мішенях виконується: на 25 м. з положення стоячи, на 50 м. з положення сидячи, на 100 м. з положення лежачи. Виконання стрільби 1 патрон на 25 м., 2 патрони на 50 м., 2 патрони на 100 м.</p>	Попадання в мішені (4-5 патронів)			Попадання в мішені (3-4 патрони)			Попадання в мішені (2-3 патрони)			Попадання в мішені (1-2 патрони)		
Виконано правильно, чітко		Не більше двох помилок			Не більше трьох помилок			Допущено більше трьох помилок			Порушені заходи безпеки під час поводження зі зброєю		
2.	<p>Неповне розбирання автомату. Автомат на столі, учень знаходиться біля зброї. За командою «До розбирання автомату приступити!» здійснює неповне розбирання автомату та доповідає «Готово!» Час фіксується від подачі команди до доповіді учня. Після виконання нормативу називає частини автомату</p>	Помилки немає			Не більше однієї помилки			Не більше двох помилок			Допущено більше трьох помилок		
		13с	15с	18с	19с	20с	21с	22с	23с	25с	27с	29с	31с
3.	<p>Складання автомату після неповного розбирання. За командою «До складання автомата приступити!» учень, дотримуючись послідовності, складає автомат та доповідає «Готово!». Час фіксується від подачі команди до доповіді учня</p>	Помилки немає			Не більше однієї помилки			Не більше двох помилок			Допущено більше трьох помилок		
		23с	24с	25с	26с	28с	30с	31с	33с	35с	37с	39с	41с
4.	<p>Чищення і змащування каналу ствола автомата після неповного розбирання. Для чищення зброї потрібне ганчір'я, маслянка із рушничним мастилом. За командою «До чищення і змащування приступити!» учень</p>	Помилки немає			Не більше однієї помилки			Не більше двох помилок			Допущено		

	виконує норматив №2 та доповідає «Готово!». Потім збирає приладдя для чищення каналу ствола і готує матеріал для змащування, називаючи елементи приладдя. Чищення і змащування каналу ствола автомату здійснюється без урахування часу																	но більше двох помилок
5.	Спорядження магазину патронами. Учень стоїть біля столу, на якому знаходиться 30 патронів та магазин до автомату. За командою «До спорядження магазину приступити!», учень споряджає магазин патронами та доповідає «Готово!». Час фіксується від подачі команди до доповіді учня	35с	40с	45с	46с	48с	50с	51с	53с	55с	57с	59с	1х в 02с					
6.	Виявлення цілей, визначення їх місцезнаходження відносно орієнтирів, доповідь про результати спостереження. За командою керівника учень займає місце для спостереження. На відстані 200-500 м від спостерігача розмішені 9 цілей (мішеней). Завдання: виявити цілі, визначити їх місцезнаходження відносно орієнтирів і доповісти про результати спостереження	Виявлені цілі			Виявлені цілі			Виявлені цілі			Помилка у визначенні дальності 15%/20%/25%							
		9	8	7	6	5	4	3	2	1	0-20	0-25	0-30					
7.	Пересування на полі бою. Вихідне положення – вогнева позиція. Учною доводять тактичну обстановку, ставлять завдання вийти на новий рубіж. За командою керівника «Учень Петренко, на такий-то рубіж – вперед!» учень, враховуючи місцевість, долає 50 м: перебіжкою 15 м, переповзанням попластунські 20 м і перебіжкою – 15 м. Час відраховується від команди на пересування до досягнення вказаного рубежу і приготування до стрільби	Виконано правильно, чітко			Не більше двох помилок			Не більше трьох помилок			Допущено більше трьох помилок							
		1хв 55с	2 хв	2хв 05с	2хв 10с	2хв 15с	2хв 20с	2хв 25с	2хв 30с	2хв 35с	2хв 40с	2хв 45с	2хв 50с					
8.	Вибір місця для стрільби (спостереження), обладнання окопу для стрільби з автомату лежачи. Вихідне положення – лежачи, сидячи або стоячи. Учною доводять тактичну обстановку, ставлять завдання на вказаному рубежі вибрати місце для стрільби (спостереження) і обладнати окоп для стрільби лежачи. Відстань до рубежу не більше 50м.	Окоп обладнано правильно			Не більше двох помилок.			Не більше трьох помилок.			Більше трьох помилок.							
		30хв	32хв	35хв	37хв	30хв	32хв	35хв	37хв	30хв	32хв	35хв	37хв					
		4 хв 30с	4 хв 40с	4 хв 50с	5хв	4 хв 30с	4 хв 40с	4 хв 50с	5хв	4 хв 30с	4 хв 40с	4 хв 50с	5хв					
9.	Визначення сторін горизонту. Учень з компасом або годинником в руці знаходиться у вказаній точці місцевості. За командою керівника «До орієнтування приступити!» визначає сторони горизонту і доповідає «Готово!»	Помилки немає			Не більше однієї помилки			Не більше двох помилок			Більше двох помилок							
		22с	24с	26с	28с	22с	24с	26с	28с	22с	24с	26с	28с					
10.	Визначення магнітного азимуту на вказаний предмет за компасом. На місцевості учню вказується окремий предмет. За командою керівника «До визначення магнітного азимуту, приступити» він визначає азимут та доповідає. Час фіксується від подачі команди до доповіді	Помилки немає. Похибка не більше 3 град.			Не більше однієї помилки Похибка не більше 6 град.			Не більше двох помилок. Похибка не більше 9 град.			Більше двох помилок. Похибка більше 9 град.							
		28с	30с	32с	34с	36с	38с	40с	42с	44с	46с	48с	50с					
11.	Визначення напрямку руху за вказаним магнітним азимутом за допомогою компасу. На місцевості учню вказується магнітний азимут. За командою керівника «До визначення напрямку руху, приступити» він визначає окремий орієнтир та доповідає. Час фіксується від подачі команди до доповіді.	Помилки немає. Похибка не більше 3 град.			Не більше однієї помилки Похибка не більше 6 град.			Не більше двох помилок. Похибка не більше 9 град.			Більше двох помилок. Похибка більше 9 град.							
		40с	45с	50с	55с	40с	45с	50с	55с	40с	45с	50с	55с					
12.	Рух за азимутом. Учною видається схема (таблиця) даних для руху за азимутом, на якій вказані вихідний та кінцевий пункти 3-4 проміжних орієнтира, магнітні азимуту та відстані між ними в метрах. Довжина маршруту не менше 2 км. дотримуючись маскування, пішим порядком учень повинен вийти до кінцевого пункту. Час враховується від видачі схеми до виходу у	24хв	26хв	28хв	30хв	32хв	34хв	36хв	38хв	40хв	42хв	44хв	46хв					

6.2. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.
Виконання контрольних нормативів (техніка виконання фізичних вправ),
письмові відповіді на теоретичні питання

6.3. Шкала відповідності оцінок.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінювання навчальних досягнень учнів на уроках «Захист Вітчизни» може здійснюватися за такими видами діяльності:

1. Засвоєння техніки виконання вправи (може здійснюватися окремо від прийому навчального нормативу).
2. Виконання навчального нормативу (з урахуванням динаміки особистого результату).
3. Виконання навчальних завдань під час проведення уроку.
4. Засвоєння теоретико-методичних знань.

Час виконання нормативів на загальну оцінку не впливає. При цьому оцінка за виконання нормативу не є домінуючою під час здійснення тематичного, семестрового чи річного оцінювання¹. Види оцінювання.

Основними видами оцінювання є: поточне; тематичне; підсумкове за семестр, рік та навчально-польові заняття (збори).

Поточне оцінювання здійснюється на всіх етапах навчальної діяльності у формах: опитування учнів на предмет засвоєння навчального матеріалу; тестового контролю; виконання учнями нормативних прийомів і вправ, письмових робіт; створення навчальних комп'ютерних (та іншого виду) моделей бойових дій і надзвичайних ситуацій, навчальних макетів (мішеней). Необхідність поточного оцінювання визначає викладач.

Тематичне оцінювання є обов'язковим для кожного розділу, оскільки основною структурною одиницею предмета є тема. Оцінка за тему виставляється шляхом узагальнення поточних оцінок за тему з урахуванням оцінок за виконання нормативних прийомів і вправ, письмових робіт, за створені навчальні моделі (макети).

6.3. Індивідуальна оцінка.

Рівень компетентності	Бали	Критерії оцінювання якості знань, умінь і навичок студентів
1	2	3
І. Початковий рівень	1	Студент може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи. Володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що відтворюються учнем окремими словами чи реченнями з постійною допомогою викладача, виконує лише фрагменти практичних завдань
	2	Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має поверхові уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні, має елементарні навички, практичні завдання виконує лише з допомогою викладача
	3	Студент відтворює менше половини навчального матеріалу, за допомогою викладача виконує елементарні завдання, розрізняє елементи техніки виконання нормативних вимог і здатний виконати незначну їх частину
II. Середній рівень	4	Студент знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворювати його не в повному обсязі відповідно до тексту підручника або пояснення викладача

	5	Студент розуміє основний навчальний матеріал, здатний дати визначення понять, але допускає помилки. За допомогою викладача може логічно відтворювати значну його частину
	6	Студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, відповіді його правильні, він може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, за допомогою викладача може його аналізувати, порівнювати та робити висновки
III. Достатній рівень	7	Студент виявляє знання і розуміння переважної більшості навчального матеріалу, здатний застосовувати його на рівні стандартних вимог, частково контролювати власні навчальні дії
	8	Знання студенту достатньо повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, вміє аналізувати, робити висновки. Самостійно застосовує теоретичні знання для виконання практичних завдань.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, вміє узагальнювати інформацію, застосовує її на практиці
IV. Високий рівень	10	Студент володіє глибокими, міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Виявляє творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної пізнавальної діяльності, знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх при вирішенні поставлених завдань.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, вільно висловлює власні думки, визначає програму особистої пізнавальної діяльності без допомоги вчителя знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності.
	12	Студент має системні знання, виявляє здатність приймати творчі рішення, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання, рівень умінь і навичок дає змогу виконувати нормативи на бездоганному рівні

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	12-10
Дуже добре	9-8
Добре	7
Задовільно	6-4
Початковий рівень	3-1

7. Навчально-методична карта дисципліни «Захист України»(юнаки) ,I курс , 1 семестр(лекції – 24 год., практичні заняття – 10 год.,)

Модуль	1.Основи національної безпеки України	2. ЗСУ на захисті Вітчизни	3. Основи цивільного захисту			4. Міжнародне гуманітарне право				
ТЕМИ ЛЕКЦІЙ	Основа національної безпеки України.	Нормативно-правова база з військових питань . Історія розвитку українського війська.	Збройні Сили України військово формування держави	Розбудова національних Збройних Сил України.	. Нормативно-правова база цивільного захисту. Надзвичайні ситуації природного характеру.	Надзвичайні ситуації техногенного і воєнного характеру.	Надзвичайні ситуації суспільного і соціально-політичного характеру	Основи рятувальних та інших невідкладних робіт	Основні положення і застосування міжнародного гуманітарного права.	Засоби і методи ведення воєнних дій.
ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ		Збройні Сили України- військово формування держави.	Розбудова національних Збройних Сил України.	Надзвичайні ситуації техногенного і воєнного характеру.	Надзвичайні ситуації суспільного і соціально-політичного характеру	Основи рятувальних та інших невідкладних робіт		Засоби і методи ведення воєнних дій.		

7. Навчально-методична карта дисципліни «Захист України»(юнаки), I курс , семестр 2 (лекції – 36 год., практичні заняття – 32 год., МК 3 год.)

Модуль	1.Стройова підготовка		2. Вогнева підготовка		3.Тактична підготовка		4.Прикладна ФП		5.Домедична допомога											
ТЕМИ ЛЕКЦІЙ	Стройові прийоми і рух без зброї	Стройові прийоми і рух без зброї	Стрілецька зброя та поводження з нею	Стрілецька зброя та поводження нею	Індивідуальні дії солдата та взаємодії у складі лвійок. груп.	Дії солдата у складі бойових груп, відділення.	Основи військової топографії.	Силова підготовка та подолання перешкод	Основи самозахисту	Базова підтримка життя	Надання домедичної допомоги при кровотечах	Домедична допомога в умовах бойових дій								
ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ	Стройові прийоми і рух без зброї		Стрілецька зброя та поводження з нею		Індивідуальні дії солдата та взаємодії у складі лвійок. груп.		Основи військової топографії.		Силова підготовка та подолання перешкод		Основи самозахисту									
ПМК	Річна оцінка																			
	Стройові прийоми і рух без зброї		Стрілецька зброя та поводження з нею		Індивідуальні дії солдата та взаємодії у складі лвійок. груп.		Дії солдата у складі бойових груп, відділення.		Основи військової топографії.		Силова підготовка та подолання перешкод		Основи самозахисту		Базова підтримка життя		Надання домедичної допомоги при кровотечах		Домедична допомога в умовах бойових дій	

8. Рекомендовані джерела

Базова

1. Євтушенко О.С., Зінчик А.Г., Хаброван В.Т. Стройова підготовка: Навчально-методичний посібник. _ Київ:ВІКНУ, 2006.-46с.
2. Вогнева підготовка: Навч.посіб.(з метод.рек.)/ Василенко В.В., Дзюба В.М., Окунський О.Ю., Пилипів Б.І.; за ред. Б.І. Пилипова. – Київ.:ПОЛИВОДА, 2003.-272с.
- 3.Гудима А.А., Герасимів І.М. Перша медична допомога: Посібник для вчителя. _ Тернопіль: Цент оперативної поліграфії, 2006. -74с.
- 4.Касьянов М.А., Гуляєв В.П., Друзі О.М., Коструб В.О. Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю: Навчальний посібник. – Луганськ : Вид-во СхідноУкр.нац. ун-ту ім. В. Даля, 2006. – 186с.
5. Основи цивільного захисту / за ред.. Бикова О.В., Осипенко С.І. та ін. – Київ.: ПП ФОРЕСТА –А , 2008. -360с.
6. Фука М.М. Основи медико-санітарної підготовки.- Тернопіль:Астон, 2006. -354с.
7. Яворницький Д. Історія хороських козаків: У 3т. – Львів, 1990. – Т 1 – с.177.
8. Яценко М.Д., Жуковський С.Є., Чолпан О.Б. Порадник: Дії населення на випадок виникнення небезпечних побутових подій та сестандартних ситуацій. – Миколаїв, 2017.- 51с.

Інформаційні ресурси

1. mon.gov.ua